

Działalność Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt Akademii Rolniczej w Krakowie (do 1998 r. Wydział Zootechniczny) powstał w 1953 roku. Korzenie Wydziału sięgają Studium Rolniczego Uniwersytetu Jagiellońskiego, na którym w 1891 roku powstała Katedra Hodowli Zwierząt Domowych i Mleczarstwa. W kolejnych latach utworzono katedry zajmujące się różnymi aspektami chowu zwierząt – Katedrę Ogólnej Hodowli Zwierząt, Katedrę Fizjologii i Żywienia Zwierząt oraz Katedrę Ichtiologii i Rybactwa, które po przekształceniu Studium w Wydział Rolniczy UJ dały podwaliny specjalnościom zootechnicznym, jakimi były „produkcja zwierzęca” i „rybactwo”. Obecnie w ramach Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt funkcjonuje 11 Katedr i 1 samodzielny Zakład. Są to (w porządku alfabetycznym) następujące jednostki i ich kierownicy:

1. **Katedra Fizjologii Zwierząt** – prof. dr hab. Janusz Rząsa
2. **Katedra Genetyki i Metod Doskonalenia Zwierząt** – prof. dr hab. Andrzej Żarnecki
3. **Katedra Hodowli Bydła** – prof. dr hab. Marian Ormian
4. **Katedra Hodowli Drobnego Inwentarza** – dr hab. Ewa Kapkowska, prof. AR
5. **Katedra Hodowli Koni** – prof. dr hab. Kazimierz Kosiniak-Kamysz
6. **Katedra Hodowli Owiec i Kóz** – prof. dr hab. Edward Wierchoś
7. **Katedra Hodowli Trzody Chlewnej** – prof. dr hab. Józef Koczanowski
8. **Katedra Ichtiologii i Rybactwa** – prof. dr hab. Piotr Epler
9. **Katedra Rozrodu i Anatomii Zwierząt** – prof. dr hab. Adam Okólski
10. **Katedra Zoologii i Ekologii** – prof. dr hab. Bogusław Nowosad
11. **Katedra Żywienia Zwierząt** – prof. dr hab. Franciszek Borowiec
12. **Zakład Higieny Zwierząt i Środowiska Hodowlanego** – prof. dr hab. Jerzy Niedziółka

Na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt, w okresie od stycznia 2005 r. do czerwca 2006 r. tytuł naukowy profesora nauk rolniczych uzyskał Czesław Klocek, zaś na stanowisko profesora nadzwyczajnego zostali mianowani: prof. dr hab. Tomasz Mikołajczyk, dr hab. Olga Szeleszczuk, dr hab. Zbigniew Bonczar oraz dr hab. Helena Paczoska-Eliasiewicz.

Przeprowadzono trzy przewody habilitacyjne zakończone nadaniem stopnia doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie zootechniki, tytuł ten uzyskali:

♦ **Ewa Ptak** (27.06.2005) – „Oszacowanie wartości genetycznej bydła mlecznego na podstawie udojów próbnych”; recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Filistowicz (AR we Wrocławiu), prof. dr hab. Jan Szarek (AR w Krakowie), prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski (AR w Poznaniu);

♦ **Tomasz Misztal** (12.04.2006) – „Wpływ melatoniny i prolaktyny na aktywność sekrecyjną podwzgórzowo-przysadkowego układu GnRH-LH u owcy”; recenzenci: prof. Jan Kotwica (PAN Olsztyn), prof. Krzysztof Nowak (AR w Poznaniu), prof. Tadeusz Studziński (AR w Lublinie), prof. Janusz Rząsa (AR w Krakowie);

♦ **Dorota Zięba** (29.06.2006) – „Badania nad leptyną i jej udziałem w regulacji procesów rozrodu i metabolizmu u przeżuwaczy”; recenzenci: prof. Jan Kotwica (PAN Olsztyn), prof. Krzysztof Nowak (AR w Poznaniu), prof. Władysław F. Skrzypczak (AR w Szczecinie), prof. Lech Zwierzchowski (IGiHZ PAN w Jastrzębcu);

♦ **Jarosław Chyb** uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie rybactwa, nadany przez Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie (28.11.2005) – „Udział czynników gonadowych w regulacji uwalniania FSH i LH z przysadki mózgowej samic pstrąga tęczowego (*Oncorhynchus mykiss* Walbaum)”; recenzenci: prof. dr hab. Jan Głogowski (UWM w Olsztynie), prof. dr hab. Krzysztof Goryczko (IRŚ w Olsztynie), prof. dr hab. Aleksander Winnicki (AR w Szczecinie).

W 2005 i 2006 roku 12 przewodów doktorskich zakończono publiczną obroną rozprawy i nadaniem stopnia doktora nauk rolniczych, tytuł ten uzyskali:

– **Anna Fertig** (26.01.2005) – „Skład i właściwości mleka oraz ich związek z polimorfizmem białek u krów rasy simental”; promotor: dr hab. Andrzej Feleńczak, prof. AR;

– **Małgorzata Strzałka** (12.10.2005) – „Systemy informacji geograficznej (GIS) i relacyjne bazy danych jako narzędzia wspomagające gospodarowanie zwierzętami łownymi”; promotor: prof. dr hab. Paweł Brzuski;

– **Edyta Molik** (25.05.2005) – „Modulująca rola melatoniny w przebiegu laktacji u owiec”; promotor: prof. dr hab. Edward Wierchoś;

– **Beata Kalinowska** (12.10.2005) – „Wpływ systemu chowu, genotypu i hierarchii w stadzie na użytkowość rozplodową loch”; promotor dr hab. Czesław Klocek, prof. AR;

– **Agnieszka Galus-Barchan** (14.09.2005) – „Grzyby środowiska hodowlanego jako czynnik kształtujący warunki higieniczne obiektów inwentarskich”; promotor: prof. dr hab. Wiesław Barabas;

– **Piotr Fertig** (14.09.2005) – „Zanieczyszczenie środowiska hodowlanego ferm trzody chlewnej *Streptococcus suis*”; promotor: doc. dr hab. Iwona Markowska-Daniel (PIW w Puławach);

– **Jarosław Jędraszczyk** (12.10.2005) – „Ultrasonograficzna ocena stanu i struktury układu rozrodczego buhaja”; promotor: prof. dr hab. Stefan Wierzbowski (IZ Balice);

– **Dorota Maj** (1.03.2006) – „Wpływ krzyżowania przemiennego królików rasy białej nowozelandzkiej i kalifornijskiej na użytkowość mięsną”; promotor: dr hab. Józef Bieniek;

– **Jakub Nowak** (29.03.2006) – „Charakterystyka zimowych zgrupowań nietoperzy w jaskiniach Polski południowo-wschodniej”; promotor: prof. dr hab. Paweł Brzuski;

– **Antoni Derwich** (1.03.2006) – „Reintrodukcja bobra europejskiego (*Castor fiber* L. 1758) w zlewni górnego Sanu”; promotor: prof. dr hab. Paweł Brzuski;

– **Justyna Graffstein** (31.05.2006) – „Hormonalne mechanizmy adaptacji u źrebiąt i klaczy w okresie okołoporodowym”; promotor: prof. dr hab. Józef Niezgoda;

– **Joanna Podwika** (31.05.2006) – „Polimorfizm genów warunkujących umaszczenia w krajowej populacji bydła”; promotor: prof. dr hab. Marian Ormian.

Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt był organizatorem pięciu konferencji naukowych:

◆ III Konferencja Naukowa „Nauka – Praktyce” (16-17 czerwca 2005 r.)

◆ IX Ogólnopolska Konferencja Teriologiczna nt.: „Zmiany w populacjach ssaków jako pochodna dynamiki zmian środowiska” (19-20 września 2005 r.)

◆ XIII Szkoła Zimowa z Metodologii Hodowli Bydła w Zakopanem – „Nowoczesna technologia produkcji mleka i wotowiny” (4-8 kwietnia 2005 r.)

◆ The 4th Symposium of the Polish Society for Biology of Reproduction and Joint Polish-Japanese Seminar: „Cutting-edge Reproductive Physiology – Regulation of Ovarian Function” (Kraków, wrzesień 2005 r.)

◆ VII Owczarska Szkoła Wiosenna – „Metabolizm i fizjologia a wypas owiec” (Zakopane, 14-16 luty 2005 r.)

W maju 2005 roku na Wydziale odbyła się Sesja Studenckich Kół Naukowych, na której wygłoszono 29 referatów, w tym studenci uczelni zagranicznych przedstawili 7 doniesień.

Na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt w roku 2005 realizowane były studia podyplomowe: „Nowoczesna technolo-

gia produkcji mleka”. Ponadto uruchomiono studia podyplomowe z zakresu: „Hodowli i rozrodu zwierząt futerkowych” oraz „Aktualnych form hodowli i użytkowania koni”.

Pracownicy Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt Akademii Rolniczej w Krakowie realizują badania, między innymi, w ramach 23 tematów (granty autorskie i promotorskie), finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dawniej KBN). Wydział posiada w swojej strukturze 10 Stacji Dydaktyczno-Doświadczalnych. W realizacji badań pracownicy Wydziału współpracują z wiodącymi ośrodkami naukowymi zarówno w kraju, jak i za granicą.

W 2005 roku na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt (kierunek Zootechnika, specjalności: Hodowla Zwierząt, Biologia Rozrodu Zwierząt, Rybactwo Śródlądowe i Ochrona Środowiska Wodnego) kształciło się 957 studentów stacjonarnych i 303 zaocznych. Dyplomy magistra inżyniera zootechniki uzyskało 154 studentów stacjonarnych i 25 zaocznych, a stopień inżyniera – 16 studentów. W Międzywydziałowym Studium Doktoranckim Akademii Rolniczej uczestniczy 23 doktorantów z Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt.

W roku 2005 pracownicy Wydziału opublikowali 325 oryginalnych prac naukowych, w tym: 39 prac w czasopismach z listy filadelfijskiej, a 201 prac w języku angielskim. Ponadto w tym okresie pracownicy uczestniczyli w wielu konferencjach o zasięgu międzynarodowym i ogólnopolskim, wygłaszając 229 referatów i doniesień. Do tej liczby należy dodać 96 prac popularnonaukowych i wdrożeniowych. Pracownicy Wydziału bardzo owocnie współpracują z praktyką zootechniczną, prowadząc liczne wykłady, seminaria i szkolenia dla pracowników gospodarstw specjalistycznych, przedstawicieli związków hodowców i producentów oraz Ośrodków Doradztwa Rolniczego. Wielu pracowników jest doradcami w różnych instytucjach państwowych na szczeblu krajowym i wojewódzkim, a także w firmach świadczących usługi i produkujących na rzecz rolnictwa.

Na Wydziale działają przedstawicielstwa organizacji naukowych: Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych, Towarzystwa Biologii Rozrodu, Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego i innych.

Wymienione fakty stanowią podstawowe informacje o działalności naukowej, badawczej i dydaktycznej Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt Akademii Rolniczej w Krakowie. W 2005 roku kadra Wydziału to: 25 profesorów tytularnych, 7 profesorów AR, 7 doktorów habilitowanych, 52 doktorów (w tym 5 na stanowisku starszego wykładowcy) i 5 magistrów oraz 45 pracowników inżynieryjno-technicznych (w tym 15 w Stacjach Doświadczalnych).

Prof. dr hab. Czesław Klocek – Prodziekan Wydziału ds. Organizacji i Rozwoju